

Παναγιώτης Μαυροειδής

Η συζήτηση για τις νέες **προγραμματικές πολιτικές κατευθύνσεις** του ΣΥΡΙΖΑ, όπως αυτές αποτυπώνονται στα προσυνεδριακά του κείμενα είναι πολύ σημαντική. Ωστόσο, είναι αναγκαία η συσχέτισή της, με τη βασική εκτίμηση για το χαρακτήρα και τις δομικές πλευρές της **κυβερνητικής πολιτικής** από μεριάς του.

Πριν ακόμη αναλάβει το κυβερνητικό τιμόνι ο ΣΥΡΙΖΑ, ο Αλέξης Τσίπρας μιλώντας τον Οκτώβρη του 2014 στην ετήσια διάσκεψη της Ελληνικής Ένωσης Επιχειρηματιών, είχε θέσει με απόλυτα σαφήνεια, τον κεντρικό άξονα της μελλοντικής κυβερνητικής πολιτικής. Είχε πει επί λέξει: «Θέλουμε, όμως και ένα κράτος που θα είναι αξιόπιστος ελεγκτικός μηχανισμός και **αποτελεσματικός αρωγός του πραγματικού επενδυτή, του υγιούς επιχειρηματία**. Που θα διασφαλίζει ότι ο ιδιωτικός τομέας παράγει πλούτο για να καλύψει κοινωνικές ανάγκες, **εντός του ισχύοντος δημοσιονομικού, εργασιακού και περιβαλλοντικού νομοθετικού πλαισίου**».

Κοντολογίς: Κράτος και κυβέρνηση, σε ρόλο υπηρετών του κεφαλαίου, στην άσκηση μιας οικονομικής πολιτικής, εντός του ασφυκτικού δημοσιονομικού πλαισίου που θέτει το Δημοσιονομικό Σύμφωνο της ΕΕ (και όχι μόνο τα μνημόνια).

Ενώ είναι αλήθεια ότι στις πλατείες λέγονταν προεκλογικές υποσχέσεις και περίσσευε η δημαγωγία, μιλώντας αυστηρά πολιτικά θα πρέπει να πούμε, ότι υπήρχαν από τότε όλα τα δεδομένα, που θα έπρεπε να οδηγούν στην εκτίμηση ότι όχι απλά θα ήταν **βέβαιη η υπογραφή των μνημονίων**, αλλά ακόμη περισσότερο ότι θα εφαρμοζόταν μια ιδιαίτερα **επιθετική αντεργατική και αντικοινωνική πολιτική**.

Σήμερα πλέον αυτή η πολιτική έχει ξεδιπλωθεί σε ευδιάκριτες γραμμές. Είναι η σημερινή κυβέρνηση που καταφέρνει τελικά να κάνει τη **μεγάλη τομή μεταφοράς εισοδήματος από την εργασία στο κεφάλαιο** (ελληνικό και ξένο), σταθεροποιώντας (και εντείνοντας) την τρομακτική μείωση μισθών, συντάξεων και κάθε είδους κοινωνικών καλύψεων προς την εργαζόμενη κοινωνική πλειοψηφία.

Δεν είναι όμως μόνο η πολιτική της ακραίας **λιτότητας**.

Από τα ξενοδοχεία και γενικά τον τουριστικό τομέα, έως τα σουπερμάρκετ και γενικά τον κλάδο διατροφής, τελικά σε όλους τους κλάδους της οικονομίας, είναι σε εξέλιξη μια μεγάλη **αναδιάρθρωση προς όφελος των μεγάλων καπιταλιστικών ομίλων**, με κλείσιμο ή απορρόφηση όλων των μικρότερων και κυρίως με απολύσεις, μειώσεις μισθών και καταβύθιση εργασιακών δικαιωμάτων στο χειρότερο σημείο από ποτέ. Τόσο στις πόλεις όσο και στην περιφέρεια, τόσο στον πρωτογενή όσο και στο δευτερογενή τομέα και τις υπηρεσίες, η μεγάλη πλειοψηφία μικρών επαγγελματιών, εμπόρων, αγροτών αλλά και νέων μεσαίων στρωμάτων επιστημόνων κάθε είδους εξαφανίζονται, με τεράστιο κόστος την απώλεια θέσεων εργασίας μισθωτών σε αυτούς. Σε όσους απομένουν, προσφέρεται ως μοναδικός «δρόμος» ή μάλλον ως αντάλλαγμα η περαιτέρω υποβάθμιση των αποδοχών και γενικά της εργασιακής σχέσης των μισθωτών εργαζομένων.

Εξαιρετικά μεγάλη σημασία έχει και η **τομή στο ζήτημα της ιδιοκτησίας** στον τομέα της κατοικίας και της γης. Και εδώ η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ οδηγεί μια κατεύθυνση ριζικής, ριζοσπαστικής (με την αρνητική έννοια) απαλλοτρίωσης της μικρής και μεσαίας ιδιοκτησίας, προς όφελος της μεγάλης καπιταλιστικής ιδιοκτησίας με μοχλό τις τράπεζες. Αργά ή γρήγορα οι ρυθμίσεις για τα «κόκκινα δάνεια» και τους πλειστηριασμούς θα αφορούν και την πρώτη κατοικία, ανεξάρτητα από επιχειρηματική δράση.

Τα παραπάνω στοιχεία συνθέτουν τη συνολική εικόνα: Μέσω της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, δεν εκπληρώνονται απλά οι όροι κάποιων μνημονίων «ορισμένου χρόνου», αλλά τίθεται με αποτελεσματικό τρόπο σε εφαρμογή ένα ευρύτερο **πρόγραμμα καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης**, μακράς πνοής (πχ εκχωρήσεις σε επενδυτές της δημόσιας περιουσίας για 99 χρόνια, με ιστορικές ανατροπές στον κοινωνικό και ταξικό συσχετισμό σε βάρος της εργασίας και υπέρ του κεφαλαίου).

Έχει τη δυνατότητα ο ΣΥΡΙΖΑ να εφαρμόσει αυτό το πρόγραμμα εργατικής και κοινωνικής γενοκτονίας; Οπωσδήποτε απαιτούνται από μεριάς τους τόσο η οικοδόμηση νέων κοινωνικών και πολιτικών συμμαχιών, όσο και η οικοδόμηση δρόμων πολιτικής «νομιμοποίησης» ειδικά στα πληβειακά κοινωνικά στρώματα που νοιώθουν εξουθενωμένα και διαρκώς απειλούμενα.

Ο ΣΥΡΙΖΑ έχει σαφές πλεονέκτημα έναντι της ΝΔ σε σχέση με την **πολιτική αποτελεσματικότητα εφαρμογής ακραίων μέτρων και -προσωρινής- ενσωμάτωσης ή/και εξουδετέρωσης της κοινωνικής δυσaréσκειας**. Αυτό το στοιχείο του εξασφαλίζει πολιτική στήριξη και εμπιστοσύνη από τα βασικά κέντρα εξουσίας στην Ελλάδα και στην ΕΕ. Αυτό δε σημαίνει ότι οι αντιπαραθέσεις δεν είναι στο πρόγραμμα. Αντίθετα, η

κυβέρνηση σχεδόν υποχρεωτικά θα στριμώξει με συγκεκριμένα εγχώρια επιχειρηματικά συμφέροντα, ανοίγοντας δρόμους σε άλλα που έχουν επενδύσει στη νέα διαχείριση, αλλά και σε **ευρωπαϊκούς ομίλους**, σπάζοντας τα γνωστά «ολιγοπώλια» και «καρτέλ». Το πακέτο Γιουνκέρ, οι χρηματοδοτικοί μηχανισμοί των ΕΣΠΑ, ο νέος αναπτυξιακός νόμος, το νέο πεδίο στον τραπεζικό τομέα και το όλο θεσμικό και «επενδυτικό» πλαίσιο που δημιουργείται, οριοθετούν το μπλοκ αστικών συμφερόντων που θα στηρίξει ΣΥΡΙΖΑ και θα στηριχτεί από την κυβέρνησή του.

Σε ότι αφορά τα λαϊκά στρώματα, ο ΣΥΡΙΖΑ φαίνεται να κινείται σε δύο επίπεδα.

Από τη μια, επιστρατεύει με εξαιρετική ευκολία το μπαμπούλα ενός «ακρο-νεοφιλελεύθερου» Μητσοτάκη, για να ισχυριστεί ότι «με τη δεξιά όλα θα είναι πολύ χειρότερα». Και σε αυτό το συναγωνισμό του «κακού» με το «χειρότερο», στη βάση των «μειωμένων προσδοκιών» ενός εξουθενωμένου κόσμου, εξαφανίζονται οι εργατικές λαϊκές ανάγκες και η βάση της ανατρεπτικής αριστερής πολιτικής που στηρίζεται στην απαίτηση ενός αγωνιζόμενου λαού να βαδίζει από την ανατροπή για το «καλό» στο ακόμη «καλύτερο».

Από την άλλη, ο ΣΥΡΙΖΑ, διεκδικεί μια νέου τύπου ηγεμονία στα πιο χτυπημένα εργατικά στρώματα, αντικαθιστώντας το «ριζοσπαστισμό» της «άμεσης ανακούφισης εδώ και τώρα», με την υιοθέτηση των πιο αποκρουστικών πλευρών της συστημικής λογικής και του κοινωνικού αυτοματισμού και ιδιότυπου δαρβινισμού που αυτή εισάγει: όλα τα μέτρα κατά των εργαζομένων δικαιολογούνται στο όνομα των ανέργων, οι μειώσεις των συντάξεων στο όνομα της νεολαίας, τα ανοιχτά μαγαζιά με τσακισμένους υπαλλήλους, στο όνομα της «επιβίωσης των επιχειρήσεων, άρα και των δουλειών».

Διαφοροποιήσεις ΣΥΡΙΖΑ

Παλιές αυταπάτες, με νέα πολιτικά ρούχα; Μεγάλες οι ευθύνες

Το πολιτικό ερώτημα είναι το πώς κατάφερε η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ να κάνει τη **«μεγάλη στροφή»** από την αντιμνημονιακή επαγγελία, στη δουλικά μνημονιακή εφαρμογή, **χωρίς αξιόλογες απώλειες προς τα αριστερά.**

Στη σχετική συζήτηση, υποτιμούνται **τόσο** το βάθος της ηγεμονίας των συστημικών «αριστερο-ρεφορμιστικών» απόψεων της εποχής του «καλού ΣΥΡΙΖΑ», **όσο** και τα αρνητικά

αποτελέσματα μιας πολιτικής τακτικής «επίδρασης με στόχο την απόσπαση», στη βάση της συνύπαρξης σε ένα αβαθές «ελάχιστο κοινό πολιτικό πλαίσιο».

Αυτή η συζήτηση αφορά τις δυνάμεις που έχουν αποσπαστεί από τον ΣΥΡΙΖΑ, αλλά και τις δυνάμεις που δεν εντάχθηκαν ποτέ στη λογική ΣΥΡΙΖΑ, αλλά φιλοδοξούν στη συγκρότηση ενός μετώπου της μαχόμενης αντικαπιταλιστικής αριστεράς.

Διάφορες «αριστερές τάσεις» του ΣΥΡΙΖΑ, αλλά και όσοι μιλούσαν για «κριτική στήριξη» ή «ενιαίο μέτωπο» μαζί του, δεν θέλησαν ή δεν μπόρεσαν να εκτιμήσουν το **συστημικό πυρήνα της πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ** στην «καλή περίοδο». Ακόμη χειρότερα, εξωραΐζαν τη «μαγική» κυβερνητική του πρόταση, συσκοτίζοντας τα πράγματα για την καταιγίδα που θα ερχόταν. Αυτό ακριβώς ορίζει το πλαίσιο των **τεράστιων ευθυνών** τους, αλλά και αναδεικνύει την **έλλειψη στοιχειώδους αυτοκριτικής** και επανατοποθέτησης.

Στην περίπτωση της **ΛΑΕ** ανακυκλώνεται σχεδόν ατόφια η «ριζοσπαστική» φιλολογία του ΣΥΡΙΖΑ του 2012, με διαφοροποίηση στην προβολή του στόχου της εξόδου από την ευρωζώνη, χωρίς **ερμηνεία της πλήρους αποτυχίας** (με κριτήρια αριστερής πολιτικής) και τελικά της «μετάλλαξης» του ΣΥΡΙΖΑ. Έτσι, η όλη πολιτική ανάλυση εξαντλείται στην καταδίκη του «μνημονιακού προγράμματος» της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ και στην προβολή της ανάγκης για «αντιμνημονιακή ανατροπή», στη βάση του δίπτυχου «έξοδος από την ευρωζώνη, παραγωγική ανασυγκρότηση». Η ανάγκη σύγκρουσης με τη λογική του κεφαλαίου και η αποδέσμευση από τη ΕΕ απουσιάζουν, ενώ στο επίπεδο των μέσων υλοποίησης κυριαρχεί και πάλι η πρόταση της κυβερνητικής λύσης.

Από τη μεριά της η **«Πλεύση Ελευθερίας»** ενώ αναπτύσσει ένα ιδιαίτερα καταγγελτικό τόνο, περισσότερο οξύ στα θέματα του χρέους και των Γερμανικών αποζημιώσεων, από άποψη περιεχομένου κινείται σε πιο συντηρητικό πεδίο από αυτό της «ριζοσπαστικής» εποχής ΣΥΡΙΖΑ. Με την λαθεμένη αφετηρία ότι το «εντός ή εκτός ΕΕ, είναι ψεύτικο δίλημμα», η Ζωή Κωνσταντοπούλου, καταλήγει ότι «όλα μπορούσαν να γίνουν», «αν δεν υπήρχε η προδοσία Τσίπρα». Θέτει δε ως βασικό δρόμο ανατροπής της «προδοσίας» τις νομικές ενέργειες, δείχνοντας μια αστήρικτη εμπιστοσύνη στην ελληνική δικαιοσύνη και στο Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Οι ίδιες αυταπάτες σε θεμελιώδη ζητήματα ζουν και βασιλεύουν, ενδεδυμένες νέα πολιτικά ρούχα....

Η συνάντηση σε ένα μέτωπο αντικαπιταλιστικής αριστεράς όπως διεκδικεί η ΑΝΤΑΡΣΥΑ, προϋποθέτει αφενός μια προγραμματική ανατροπή της λογικής της δήθεν «άμεσης και εφικτής» λύσης εντός ΕΕ και καπιταλιστικού πλαισίου, όσο και την αναζήτηση -και μέσω

της κοινής δράσης- του πεδίου των ταξικών κοινωνικών αγώνων, ως του μόνου γόνιμου για μια πολιτική αντικαπιταλιστικής ανατροπής με κομμουνιστική προοπτική.

Δημοσιεύτηκε στο ΠΡΙΝ 9/10/16